Förskott på arv

Arvsrätt - Arvsordningen - Efterlevande make - Förskott på arv - Testamente - Till sist

Här står det **förskott på arv**, och om det **förstärkta laglottsskyddet**.

Att hantera gåvor vid arvskiften kan ofta vara komplicerat. Det centrala är att avgöra om en gåva från arvlåtaren till en arvinge ska räknas som ett **förskott på arvet** eller ses som en separat gåva, oberoende av arvskiftet. För att förstå denna process är det viktigt att först ta in de grundläggande principerna och sedan se hur dessa tillämpas i praktiken.

När en arvlåtare ger en gåva till en bröstarvinge, som ett barn eller dess avkomling, betraktas denna gåva i regel som ett förskott på arvet, **ÄB 6:1**. Det betyder att gåvans värde minskar mottagarens framtida arvsandel. Detta utgår från tanken att många föräldrar önskar att deras barn ska behandlas likvärdigt ekonomiskt. Men om arvlåtaren uttryckligen anger att gåvan inte ska ses som ett förskott, ska detta respekteras.

För andra arvingar, som de i andra och tredje arvsklassen, är situationen annorlunda, **ÄB 6:1**. Där finns inte samma automatiska antagande att en gåva är ett förskott på arvet. Det beror på att det inte alltid är lika uppenbart att arvlåtaren vill behandla dessa arvingar likvärdigt.

När det kommer till beräkningen av arvslotterna, om gåvor räknas som förskott, adderas värdet av dessa gåvor till arvlåtarens totala kvarlåtenskap. Detta sammanlagda värde används sedan för att beräkna varje arvinges arvslotter. Det kan leda till situationer där en arvinge som mottagit en stor gåva i förskott får en mindre andel, eller inget alls, från arvskiftet.

Sammanfattningsvis är det avgörande att arvlåtaren ger klara instruktioner om sina intentioner med gåvor för att förhindra framtida tvister och missförstånd vid arvskiften. Genom att förstå dessa principer och hur de tillämpas, kan man navigera i arvsprocessen på ett mer informerat och rättvist sätt.

Det bästa är att i ett gåvobrev tydligt skriva hur man tänker. Om man skriver att en gåva till en bröstarvinge inte ska ses som förskott så gäller det.

Exempel

Gåva som förskott till bröstarvinge

Situation: Arvlåtaren har två barn, Anna och Björn. Arvlåtaren ger Anna en gåva på 100 000 kr fem år före sin död.

Arvssituation vid Arvlåtarens Död:

- Kvarlåtenskap: 300 000 kr.
- Gåva till Anna: 100 000 kr (betraktas som förskott på arv).

Beräkning:

- Totalt värde för arvskifte: 300 000 kr + 100 000 kr = 400 000 kr.
- Arvslotter: 400 000 kr / 2 = 200 000 kr per barn.
- Anna får: 200 000 kr - 100 000 kr (förskott) = 100 000 kr.
- Björn får: 200 000 kr (ingen förskottsgåva mottagen).

Gåva till Icke-Bröstarvinge

Situation: Arvlåtaren, som har ett barn (Carl), ger en gåva på 50 000 kr till en systerson (David) som är arvinge i andra arvsklassen.

Arvssituation vid Arvlåtarens Död:

- Kvarlåtenskap: 200 000 kr.
- Gåva till David: 50 000 kr (inte automatiskt ett förskott på arv).

Beräkning:

- David anses inte automatiskt ha fått förskott på arv, så hans gåva påverkar inte arvskiftet.
- Carl ärver hela kvarlåtenskapen på 200 000 kr.

Jämkning av laglott

När en person avlider, regleras fördelningen av arvet primärt enligt den legala arvsordningen. Varje arvinge tilldelas en arvslott baserat på denna ordning. Ibland kan arvslotten påverkas av ett testamente som ändrar den legala arvsordningen. En kritisk aspekt här är bröstarvingarnas rätt till laglott. Om bröstarvinge inte får ut sin laglott kan hen begära jämkning av testamente, vilket innebär att det justeras eller ändras, så att bröstarvinge åtminstone får ut sin laglott.

Laglott - grundprincip:

Bröstarvingars laglott är hälften av den arvslott de skulle ha fått enligt den legala arvsordningen. Om en arvlåtare exempelvis lämnar en kvarlåtenskap på 400 000 kr och har två barn, skulle varje barn normalt ärva 200 000 kr. Deras laglott är då 100 000 kr var.

Jämkning av testamente:

Om en arvlåtare genom testamente tilldelar en större del av sin egendom till någon annan än bröstarvingarna, kan dessa kräva jämkning av testamentet för att säkerställa sin laglott. Detta innebär att testamentet justeras så att bröstarvingarna får ut åtminstone sin laglott.

Efterlevande makes ställning:

En efterlevande make ärver före gemensamma bröstarvingar. Bröstarvingarna kan inte kräva sin arvslott eller laglott så länge den efterlevande maken lever. Istället väntar de på sitt arv till efterlevande makens död.

Det förstärkta laglottskyddet

Det förstärkta laglottsskyddet är en viktig regel inom svensk arvsrätt som skyddar bröstarvingars rätt till sin laglott, särskilt när arvlåtaren har givit bort delar av sin egendom under sin livstid. Denna regel finns i ÄB 7:4 och tillämpas på gåvor som är likställda med testamente.

Vad är en gåva som *likställs med testamente*?

En sådan gåva är vanligen gjord med tanke på den framtida arvsfördelningen. Det kan vara:

1. **Gåvor strax före dödsfallet**: Om arvlåtaren ger bort egendom under sin sista sjukdom eller på dödsbädden.
2. **Gåvor med behållen nyttjanderätt**: Om arvlåtaren ger bort egendom, men behåller rätten att använda den under resten av sitt liv.

Hur fungerar jämkningen?

Om en bröstarvinge anser att en gåva har minskat deras laglott, kan de begära jämkning. Då läggs gåvans värde fiktivt till kvarlåtenskapen för att beräkna laglotten. Om kvarlåtenskapen inte räcker för att täcka laglotten, kan bröstarvingen kräva att gåvotagaren antingen återbärdar en del av eller hela gåvan, eller betalar ett penningbelopp motsvarande skillnaden.

Exempel på tillämpning av regelverket:

Exempel 1:

En arvlåtare avlider och efterlämnar en kvarlåtenskap på 200 000 kr och fyra bröstarvingar. Före sin död gav arvlåtaren 300 000 kr till en vän. Kvarlåtenskapen och gåvan läggs samman till 500 000 kr. Varje bröstarvinges laglott är då 62 500 kr (hälften av 125 000 kr, som är deras arvslott). Eftersom kvarlåtenskapen är otillräcklig för att täcka laglotterna, kan bröstarvingarna begära att gåvotagaren betalar skillnaden.

Exempel 2:

En arvlåtare efterlämnar två barn, en son och en dotter. I livstiden ger arvlåtaren dottern en fastighet värd 1 miljon kr, men behåller nyttjanderätten till sin död. Vid moderns död är hennes kvarlåtenskap 300 000 kr.

1. **Beräkning av arvsmassan:** Den totala arvsmassan som ska beaktas för beräkning av laglotten är 1,3 miljoner kr (300 000 kr i kvarlåtenskap + 1 miljon kr i värde av fastigheten).
2. **Arvslotter:** Varje barns arvslott skulle vara 650 000 kr (hälften av 1,3 miljoner kr).
3. **Laglott:** Sonens laglott är hälften av hans arvslott, vilket blir 325 000 kr (hälften av 650 000 kr).
4. **Kvarlåtenskapen och laglott:** Eftersom moderns kvarlåtenskap på 300 000 kr är mindre än sonens laglott på 325 000 kr, finns det inte tillräckligt med medel i kvarlåtenskapen för att täcka sonens laglott.
5. **Jämkning:** I detta fall kan sonen begära jämkning för att få ut sin laglott. Det innebär att dottern, som har mottagit fastigheten, kan bli skyldig att kompensera sin bror så att hans laglott på 325 000 kr uppfylls. Hon behöver kompensera skillnaden mellan kvarlåtenskapen (300 000 kr) och sonens laglott (325 000 kr), vilket är 25 000 kr.

Viktiga punkter att notera:

- Bröstarvingar måste aktivt begära jämkning inom vissa tidsfrister.
- För att påtala en kränkning av laglotten mot en gåvotagare måste talan väckas inom ett år från boupptecknings avslutande, enligt ÄB 7:4 st. 2.
- Det är viktigt att dokumentera gåvor och deras syften noggrant för att undvika tvister i framtiden.

Denna regel ser till att bröstarvingar får ett rimligt skydd för sin arvsrätt, även om arvlåtaren har fördelat delar av sin egendom före sin död.

From:
https://juridik.kristiansen.nu/ - **Juridik på gymnasiet**

Permanent link:
https://juridik.kristiansen.nu/doku.php?id=arvsraett:foerskottpaarv

Last update: **2025/02/10 12:07**